

Factsheet: Onbeperkt Meedoen (algemeen)

Contactpersoon:	(10)(2e)
Mobiel nummer:	(10)(2e)
Kernboodschap	- In Nederland hebben ruim twee miljoen mensen een auditieve, visuele, lichamelijke, verstandelijke beperking of psychische kwetsbaarheid. Mensen die zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven willen kunnen voeren. Intussen lopen zij op allerlei terreinen tegen zichtbare en onzichtbare drempels aan, waardoor meedoen voor hen niet altijd vanzelfsprekend is. En juist nu, in deze zeer lastige coronatijd, worden deze drempels nog zichtbaarder. - Merkbaar minder drempels in het leven van mensen met een beperking, dat is het doel dat het kabinet met het programma <i>Onbeperkt meedoen!</i> nastreeft. Omdat iedereen, mensen met een beperking of chronische ziekte inbegrepen, kan blijven deelnemen aan de samenleving. Bij uitstek ook in deze coronatijd. <i>Onbeperkt meedoen!</i> gaat over de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (hierna: VN-verdrag). Recent is de voortgangsrapportage van het programma verschenen. <u>Kernboodschap van deze rapportage is:</u> - De landelijke beweging naar meer en blijvende toegankelijkheid groeit en groeit. We slagen daarin met de inzet van alle partners. Op meerdere thema's binnen <i>Onbeperkt meedoen!</i> worden en zijn in de afgelopen twee jaar betekenisvolle stappen gezet richting meer toegankelijkheid en inclusie. - We maken de situatie van mensen met een beperking op een positieve manier zichtbaar en zetten geslaagde voorbeelden van toegankelijkheid in de schijnwerpers. Die aanpak werpt zijn vruchten af en zorgt voor meer bewustwording. - Maar we realiseren ons goed dat lang niet alle drempels die mensen met een beperking in het dagelijks leven ervaren in de afgelopen periode zijn weggenomen. Daarom blijven we ook ambitieus voor de toekomst. Als de bewustwording en de positieve beeldvorming verder doorgroeien, wordt een toegankelijke samenleving steeds vanzelfsprekender. - We zijn goed op weg, maar we zijn er dus nog niet. Samen met alle partners is een blijvende inspanning nodig om het VN-verdrag tot het DNA te laten behoren van alle (mede)overheden, bedrijven en organisaties, bij diegenen die verantwoordelijkheid zijn voor de uitvoering ervan. <u>Voorbeelden van resultaten zijn:</u> - Het stijgende percentage reizigers dat van of naar een toegankelijk station reist (39% in 2016, 66% in 2019, naar verwachting 90% in 2022). - Het stijgend aantal gemeenten dat aan een Lokale Inclusie Agenda werkt: van 26% in 2018 naar 60,5% in 2020. De VNG heeft met 227 gemeenten contact over het VN-verdrag. - De ambitie van VNO-NCW en MKB-Nederland om vóór 2020 minimaal 50.000 ondernemers te bereiken, die is gehaald door middel van 20 actieplannen die brancheverenigingen hebben opgesteld. - Het gebruik van het platform <i>Uniek Sporten</i>: een online sportcommunity om sporters met een beperking van inactief naar actief sporten en bewegen te brengen. In 2019 had het platform bijna 400.000 unieke bezoekers.

	- o De oprichting van de <i>Direct Duidelijk Brigade</i> in oktober 2019, gericht op begrijpelijke communicatie vanuit de overheid. In de afgelopen jaren hebben 120 overheidsorganisaties circa 20.000 teksten onder handen genomen • <u>Voorbeelden van resultaten in de corona-aanpak zijn:</u> - o De inzet van een tolk Nederlandse Gebarentaal tijdens de persconferenties over het coronavirus - o Op corona.steffie.nl is begrijpelijke en betrouwbare informatie over het coronavirus te vinden. Ook de corona-webpagina in eenvoudige taal van de Rijksoverheid zijn, naast samenvattingen van de persconferenties in begrijpelijke taal, informatiebrochures geplaatst over corona-gerelateerde thema's. - o Er is een nieuw informatiepunt over corona op Vilans.nl online. p de site bundelen het ministerie van VWS, Ieder(in), Per Saldo, seniorenorganisaties en Vilans bestaande gevalideerde kennis en informatie vanuit het perspectief van cliënten, hun naasten en zorgprofessionals. - o De COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte geeft richting aan de huidige en toekomstige maatregelen. • <u>Voorbeelden van inspirerende initiatieven zijn:</u> - o Het <i>SamenSpeelAkkoord</i> dat 14 partijen op 3 december 2019 ondertekenden. Samen zetten zij zich in voor een inclusieve speelcultuur, meer samenspeelplekken en meer kennis over inclusief spelen. - o De ondertekening van de veertiende <i>VN-intentieverklaring in het hoger onderwijs</i> door de Technische Universiteit Eindhoven op 13 oktober 2020. De intentieverklaring bevat de ambitie, procesafspraken en doelstellingen die iedere hogeronderwijsinstelling nastreeft om het VN-verdrag binnen de organisatie uit te voeren - o De oprichting van het <i>What if Lab Onbeperkt meedoen</i>, in samenwerking met de Dutch Design Foundation. Met als ontwerpvrage: hoe kunnen drempels bij winkelbezoek weggenomen kunnen worden voor mensen met een beperking? 17 ontwerpstudio's hebben een oplossing ingediend. 17 december 2020 vindt de eindpresentatie plaats. - o De <i>innovatiechallenge Toegankelijk Stemmen</i>. Tijdens deze challenge zijn 20 voorstellen ingediend om informatie over de verkiezingen begrijpelijker te maken voor laaggeletterden en mensen met een (licht) verstandelijke beperking. - o De <i>publiekscampagne Houd de lijn vrij</i>, die mensen in oktober van 2019 en 2020 erop attendeerde om geleidelijnen vrij te houden en er geen fietsen, reclameborden of andere obstakels op te plaatsen. • <u>Voorbeelden van ambities voor de komende jaren zijn:</u> - o Realisatie van effecten uit investeringen in persoonlijke dienstverlening voor mensen in de Wajong en WIA (40 miljoen euro), werkgeversvoorzieningen (8 miljoen euro) en praktijkleren (63 miljoen euro). - o Een bestuursakkoord over de verdere toegankelijkheid van het openbaar vervoer
--	--

	- o Een toekomstagenda voor passender en inclusiever onderwijs in het basis- en voortgezet onderwijs en het mbo, die voorkomt uit de evaluatie van het passend onderwijsbeleid in 2020. - o De ontwikkeling van een eenduidige richtlijn voor toegankelijk (ver)bouwen door de NEN, in samenwerking met alle betrokken partijen bij het actieplan <i>Toegankelijkheid voor de Bouw</i> - o Verbetering van de digitale toegankelijkheid in de overheidssector, vanuit de digitale toegankelijkheidsverklaringen die elke overheidsinstanties sinds 23 september 2020 moeten afgeven voor alle websites en applicaties onder hun beheer. NB Een volledig overzicht van activiteiten en resultaten komt in de voortgangsrapportage 2020 (recent afgerond) per inhoudelijk thema aan bod.
Argumentatie	<u>Programma</u> • Het programma <i>Onbeperkt meedoen!</i> bestaat onder meer uit zeven actielijnen (Bouwen en Wonen, Werk, Onderwijs, Vervoer, Participatie & Toegankelijkheid, Zorg en Ondersteuning, Rijk als organisatie). Met op elke actielijn een specifiek doel en specifieke maatregelen. • Het programma <i>Onbeperkt meedoen!</i> heeft daarnaast specifieke projecten op de inzet van ervaringsdeskundigen, gemeenten en het bedrijfsleven. - o De Alliantie, een samenwerkingsverband van organisaties die mensen met een beperking vertegenwoordigen, heeft het doel om de inzet van ervaringsdeskundigheid bevorderen bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid van overheden, instellingen en organisaties. - o De VNG wil gemeenten ondersteunen door goede voorbeelden van koplopergemeenten zichtbaar te maken, onderlinge kennisdeling te stimuleren en diverse handreikingen te publiceren, zoals de handreiking Lokale Inclusie Agenda. - o Ondernemersorganisaties MKB en VNO-NCW Nederland willen bewustwording over het belang van toegankelijkheid vergroten en inclusief denken in het bedrijfsleven bevorderen. <u>Wet- en regelgeving</u> • In aanloop naar de ratificatie van het Verdrag is alle relevante wet- en regelgeving doorgelicht. Op basis daarvan is de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte uitgebreid met het terrein van goederen en diensten en is de Kieswet aangepast. Verder is het Besluit Toegankelijkheid in werking getreden. • Consequenties van ratificatie: er mag geen beleid of wetgeving zijn en worden gemaakt die in strijd is met het Verdrag. Nieuwe wetgeving en nieuw beleid mag niet tot een verslechtering van de bestaande situatie van mensen met een beperking leiden. • Algemene toegankelijkheid is als norm vastgelegd in de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz). Deze wet bevordert deelneming op gelijke voet aan het maatschappelijke leven en beschermt mensen tegen discriminatie op grond van een beperking of chronische ziekte. De Wgbh/cz verplicht overheden, organisaties en bedrijven om doeltreffende aanpassingen te verrichten (artikel 2). Daarnaast roept de wet op om geleidelijk zorg te dragen voor de algemene toegankelijkheid voor personen met een beperking of chronische ziekte (artikel 2a). Alleen wanneer deze bepalingen voor de uitvoerende een onevenredige belasting vormen, gelden deze verplichtingen niet.

	- In het Besluit algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of chronische ziekte wordt algemene toegankelijkheid als norm verder geconcretiseerd. Het Besluit zet sectoren aan tot het maken van actieplannen, waarin ze beschrijven hoe de sector werkt aan de verbetering van de algemene toegankelijkheid in dialoog met organisaties van en voor mensen met een beperking. - In de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet zijn bepalingen opgenomen die gemeenten vragen om een lokale uitvoering te geven aan het VN-verdrag. Gemeenten kunnen uitvoering geven aan die verantwoordelijkheid door het opstellen van lokale inclusie agenda's.
Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)	- Over het VN Verdrag is in het Regeerakkoord opgenomen: "Wij willen een samenleving waarin iedereen mee kan doen ongeacht talenten of beperkingen. De implementatie van het VN-gehandicaptenverdrag is hierbij belangrijk. Waar partijen achterblijven, ondernemen we actie, bijvoorbeeld door voorlopers in contact te brengen met achterblijvers." - Het programmaplan <i>Onbeperkt meedoen!</i> is op 8 juni 2018 in de MR vastgesteld.
Feiten & cijfers	<u>Achtergrond VN-verdrag</u> - Het Verdrag is van toepassing op alle soorten handicaps die mensen kunnen beperken in het meedoen in de samenleving: motorisch, organisch/chronisch, auditief, visueel, psychisch, verstandelijk. Doelgroep van het Verdrag: +/- 2 miljoen Nederlanders (bron: Memorie van toelichting Goedkeuringswet Verdrag). - Het Verdrag beslaat veel terreinen die van belang zijn voor het leven van mensen met een beperking: arbeid, onderwijs, wonen, goederen en diensten, verkeer en vervoer, zorg, ondersteuning, sport, cultuur, vrijetijdsbesteding en uitgaan.
Overig (zoals heikele punten en pers)	- Op 3 december 2019 verscheen de schaduwrapportage van de Alliantie, als onderdeel van het internationale verantwoordingsproces op dit VN-verdrag. In het debat op 19 december 2019 over de uitvoering van het VN-verdrag, is naar aanleiding van deze schaduwrapportage de motie van de leden Bergkamp en Van der Staaij aangenomen (zie hierover aparte Q&A). - Recente berichtgeving in de pers ging over: - De SCP-publicatie: 'Sociaal domein op koers?', die onder meer de bevinding bevatte dat de decentralisaties niet hebben geleid tot een toename in de deelname van mensen met een beperking aan de samenleving. - Bevinding van stichting het Gehandicapte Kind dat veel kinderen met een handicap zijn eenzaam zijn, niet terecht kunnen in speeltuinen en met moeite sociale activiteiten kunnen ondernemen of in de buurt naar school kunnen gaan. - Discussie tussen het ministerie van SZW en Cedris over het aantal mensen met een beperking dat aan werk is geholpen vanuit de Banenafpraak.
Moties, toezeggingen, Kamervragen en Brieven. (stavaza, recente ontwikkelingen)	- Er zijn in het plenair debat op 19 december 2019 een aantal moties aangenomen en toezeggingen gedaan rondom het VN-verdrag handicap, de meeste moties en toezeggingen worden afgedaan met de Kamerbrief bij de VGR <i>Onbeperkt meedoen!</i> 2020. - Recent zijn aan de minister van BZK en u Kamervragen gesteld over

	nieuwsberichten over overheidswebsites die nog niet aan de gestelde toegankelijkheidseisen voldoen. • Ook zijn recent aan u Kamervragen gesteld over het toelaten van assistentiehonden naar aanleiding van een bericht dat dat nog te vaak niet gebeurt. In de beantwoording, die naar verwachting nog voor het debat uit kan, zal worden ingegaan op een normalisatieproces dat moet leiden tot meer duidelijkheid voor ondernemers en gebruikers en op de rechtsbescherming.
--	--